

personligt. For ankesager, der omfatter beviserne for tiltaltes skyld, må det derimod i almindelighed have formodningen imod sig, at sagen kan fremmes uden tiltaltes personlige tilstedeværelse, jf. i det hele betænkningens afsnit XI, kap. 1.3.11.-1.3.12.

I de fleste tilfælde vil tiltalte under sagen være repræsenteret af en beskikket forsvarer. Det gælder i alle sager, der behandles under medvirken af domsmænd, og i sager, hvor beskikkelse er fundet ønskeligt under hensyn til tiltaltes person, sagens beskaffenhed eller omstændighederne i øvrigt. I enkelte tilfælde, f.eks. små bødesager, hvor tiltalte har ønsket bøden nedsat, vil det imidlertid kunne komme på tale at behandle sagen, selv om hverken tiltalte eller en forsvarer er mødt. Alternativet hertil ville være at afvise tiltaltes anke. Udebliver tiltalte i en sådan sag, må landsretten naturligvis vurdere, hvorvidt det er ønskeligt at udsætte sagen på ny indkaldelse af tiltalte og/eller beskikkelse af forsvarer.

Tiltalte har uanset den foreslåede bestemmelse altid ret til at deltage i retsmødet, jf. herved § 555. Muligheden for at behandle sagen, selv om tiltalte ikke møder, ændrer således ikke på den omstændighed, at tiltalte har krav på underretning om tidspunktet for hovedforhandlingen, hvis denne ikke på forhånd har givet afkald på at være til stede.

Om muligheden for, at eventuelle udgifter til transport og ophold for tiltalte i forbindelse med retsmødet kan afholdes af det offentlige, henvises til § 563 og bemærkningerne hertil.

#### *Bevisførelse*

##### *Til § 558*

Bestemmelsen, der omhandler reglerne for afhøring og bevisførelse ved landsretten, erstatter kapitel 6, § 21, stk. 1, jf. § 8, stk. 2 og 3, og § 10, samt kapitel 6, § 21, stk. 2.

Ved *stk. 1* foreslås det under henvisning til §§ 456-469, at der ved landsretten skal gælde samme regler for afhøring og bevisførelse som i 1. instans. Det følger heraf bl.a., at bevisumiddelbarhedsprincippet skal være gældende såvel i 1. som 2. instans, jf. herved § 464, der fastslår, at bevisførelsen skal finde sted under hovedforhandlingen. Fravigelser foreslås dog som hidtil tilladt i det omfang, gennemførelsen af bevisumiddelbarhedsprincippet er forbundet med uforholdsmæssige vanskeligheder eller omkostninger, jf. herved § 465 og i øvrigt § 466, hvoraf der bl.a. fremgår et forslag om at tillade anvendelse af kommunikationsteknologi inden for retsplejen som et alternativ til

subsidiære afhøringer mv. Der henvises i øvrigt til betænkningens afsnit XI, kap. 1.3.11.

Ved *stk. 2* foreslås indført en bestemmelse, hvorefter tilførsler til retsbøger om forklaringer, der er afgivet af vidner og af syns- og skønsmand under sagens behandling i 1. instans, kan anvendes som bevismiddel, hvis ingen af parterne inden hovedforhandlingen har anmodet om ny afhøring, også ud over de tilfælde, hvor dokumentation foreslås tilladt efter § 467. Bestemmelsen giver således en udvidet adgang til at fravige bevisumiddelbarhedsprincippet i 2. instans. Adgangen til at fravige bevisumiddelbarhedsprincippet i 2. instans er dog videre efter de nuværende bestemmelser, jf. kapitel 6, § 21, stk. 1, jf. § 10. Den foreslåede bestemmelse svarer i øvrigt til ordningen efter den danske retsplejelovs § 923.

#### *Ophævelse af dommen*

##### *Til § 559*

Bestemmelsen indeholder i *stk. 1* et forslag til at indføre samme regel som efter den danske retsplejelovs § 925, stk. 1, hvorefter tilsidesættelse eller forkert anvendelse af regler for sagens behandling ikke medfører ophævelse af en anket dom, medmindre det må antages, at overholdelse af den pågældende regel kunne have medført et andet udfald af sagen. Et lignende princip gælder i dag for civile sager, jf. herved kapitel 6, § 7, stk. 1, men derimod ikke for kriminalsager, som ikke kan hjemvises efter den gældende ordning. En sådan adgang foreslås nu indført ved § 560, stk. 2.

*Stk. 2* indeholder som noget nyt en bestemmelse, ifølge hvilken tilsidesættelse eller forkert anvendelse af regler for sagens behandling, som udelukkende er fastsat af hensyn til tiltalte, ikke kan føre til ændring af en anket dom til skade for tiltalte. Forslaget, der svarer til den danske retsplejelovs § 925, stk. 2, er en konsekvens af forslaget om at indføre princippet om forbud mod »reformatio in pejus« (dvs. »ændring til skade«) i Grønland, jf. herved betænkningens afsnit XI, kap. 1.3.8. og 1.3.10, samt i øvrigt §§ 536, stk. 2, 539, 548, stk. 2, 550 og 560, stk. 2, samt bemærkningerne hertil.

##### *Til § 560*

Ved bestemmelsen foreslås som noget nyt indført regler for ophævelse og hjemvisning af den indankede dom. Den gældende retsplejelov indeholder hverken hjemmel til ophævelse eller hjemvisning, modsat ordningen for civile sager ifølge kapitel 6, § 7. De fore-